

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Доцент факультету соціології та управління

Т. Ф. Бірюкова

2025р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ПОЛІТИКИ

підготовки бакалаврів

денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Політологія

спеціальності 052 Політологія

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

ВИКЛАДАЧ: Вагіна Олена Миколаївна, к.і.н., доц., доц. кафедри політології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри політології

Протокол № 1 від «22» серпня 2025 р.
Завідувач кафедри політології

Є. Г. Цокур

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

Н. В. Горло

2025 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail: V-Elena@i.ua

Телефон: (061) 289-12-74 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Кафедра: політології, ауд. 310, IV корп. ЗНУ, вул. Дніпровська, 33а

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Загальна теорія політики» є формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про політичну сферу життя суспільства та закономірності її функціонування, а також засвоєння теоретико-методологічних основ науки про політику, що є важливою складовою професійної підготовки студентів-політологів та сприяє глибшому розумінню ними сутності політичних явищ і процесів.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Загальна теорія політики» є надання здобувачам освіти базових теоретичних знань і цілісного уявлення про політику й політичні системи, політичні процеси й відносини, політичні інститути й організації; розвиток у студентів здібностей і навичок до самостійної дослідницької роботи; застосування отриманих знань під час аналізу реальних політичних процесів.

Курс є фундаментальним у підготовці здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Політологія» освітньо-професійної програми «Політологія». Знайомство з теоретичними підходами до вивчення сутності політики та влади, політичних інститутів та організацій, політичних систем та форм взаємодії суб'єктів політики тощо допоможуть слухачам курсу аналізувати сучасні політичні процеси, давати характеристику політичній ситуації та використовувати ці компетентності у майбутній фаховій діяльності. Навчальна дисципліна «Загальна теорія політики» формує політичну свідомість і політичну культуру здобувачів освіти, їх активну громадянську позицію.

Інтерактивний формат курсу спонукатиме до дебатів, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток критично важливих для фахівця у галузі суспільних наук навичок ефективної комунікації.

У концептуальному, змістовому й логічному плані даний курс тісно пов'язаний з такими дисциплінами, як «Політико-цивілізаційний розвиток людства», «Методика політичних досліджень», «Територіальна організація населення».

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	Денна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Семестр	4-й
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість годин	90
Лекційні заняття	16 год.
Семінарські заняття	14 год.
Самостійна робота	60 год.
Консультації	особисті – за розкладом викладачів кафедри політології; дистанційні – ел. поштою, повідомленнями в Moodle або через Zoom (за попередньою домовленістю); запис на консультації: V-Elena@i.ua.

Вид підсумкового семестрового контролю:	екзамен
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16502

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи оцінювання
<p>СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.</p> <p>РН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.</p>	<p>Опитування, бесіда на семінарських заняттях. Тестування в системі Moodle.</p>
<p>СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.</p> <p>РН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.</p>	<p>Бесіда, написання есе, виконання завдань до окремих тем, написання тез на конференцію.</p>
<p>СК10. Здатність розуміти природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.</p> <p>РН17. Розуміти природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.</p>	<p>Бесіда, дискусія на семінарських заняттях, обговорення проблемних питань, мозковий штурм. Виконання завдань до окремих тем і змістових модулів.</p>
<p>СК12. Здатність розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.</p> <p>РН19. Розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів</p>	<p>Бесіда, дискусія на семінарських заняттях, обговорення проблемних питань, мозковий штурм. Виконання завдань до окремих тем і змістових модулів.</p>

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Недержавні суб'єкти політики

Групи інтересів і політика. Лобізм. Групи тиску та їх функції. Групи тиску та політичні партії – спільне й відмінне. Сутність лобізму. Позитивні та негативні сторони лобізму. Причини заборони лобізму в деяких країнах. Лобізм та класична демократія. Причини несумісності лобізму та класичної демократії. Лобізм та плюралістична демократія. Види лобізму. Прямий та опосередкований лобізм. Економічний та політичний лобізм. Парламентський, урядовий та президентський лобізм. Лобізм у законодавчій владі. Типи цивілізованого лобіювання. Лобізм у виконавчій владі. Боротьба з корупцією. Законні та незаконні методи лобіювання.

Специфіка лобістських кампаній та їх відмінність від інших політичних кампаній. Організація та етапи розгортання лобістських кампаній. Порівняльний аналіз лобістських кампаній у США та Європі.

Законодавство в сфері лобізму. Необхідність законодавчого регулювання лобізму. Причини труднощів проходження законів про лобізм. Цілі та завдання законів про лобізм.

Політичні партії та партійні системи. Підходи до визначення сутності політичної партії. Відмінність політичних партій від груп тиску і суспільних рухів. Генеза політичних партій. М. Вебер про еволюцію політичних партій. Функції політичних партій. Типологія політичних партій. Кадрові й масові партії. Прагматичні й ідейно-політичні партії. Спектр політичних партій в Україні.

Поняття партійної системи, види партійних систем (за Дж. Сарторі). Характеристика однопартійних систем, двопартійних систем, багатопартійних систем: двопартійних, поміркованого плюралізму, поляризованого плюралізму, атомізованих. Еволюція партійних систем у світі. Формування багатопартійної системи в Україні.

Етнонаціональні спільноти як суб'єкти політики. Поняття етносу, його ознаки й характерні риси. Етнічні групи, національні меншини, етнографічні групи. Два трактування поняття нації: як етнічної та державно-політичної спільноти.

Національний суверенітет і політичне самовизначення націй. Декларація про державний суверенітет України. Форми самовизначення націй: відокремлення, об'єднання, автономізація.

Етнонаціональна політика: її сутність, мета, принципи. Основні напрями етнополітики України. Поняття етнонаціональних відносин. Політичні механізми вирішення проблем міжетнічних відносин. Етнічний склад населення України. Декларація прав національностей України. Проблеми в сфері етнонаціональних відносин в Україні.

ЗМК в політиці: політичний вплив та політичне маніпулювання. Місце ЗМК в структурі політичної системи суспільства. Роль ЗМК у здійсненні політичної комунікації в сучасних демократичних суспільствах. Свобода слова та вседозволеність. Можливості маніпулювання масовою свідомістю. Можливість конструювання реальності через контроль над порядком висвітлення подій.

Види засобів масової комунікації за різними критеріями (технологією, жанром, масштабами, аудиторією спрямування). Характерні риси ЗМК. Особливості впливу ЗМК. Державні, приватні та змішані ЗМК. Некомерційні (громадські) інформаційні структури. Формальна незалежність засобів масової інформації від держави.

Функції ЗМК. Політичні, законодавчі та економічні умови функціонування ЗМК. Основні способи розповсюдження інформації: послідовний і фрагментарний. Інформаційні цінності.

Змістовий модуль 2. Ціннісні аспекти політики

Політична соціалізація. Соціалізація й особистість. Сутність поняття «політична соціалізація особистості», її функції. Двобічний характер політичної соціалізації. Рівні політичної соціалізації: міжнародний, соціальний, особистісний. Механізми політичної

соціалізації. Агенти (чинники) політичної соціалізації: політичні інститути й організації, політичні еліти й лідери, групи інтересів; неполітичні чинники.

Політична освіта – важливий засіб політичної соціалізації. Важливість та необхідність розбудови громадянської та політичної освіти. Завдання громадської й політичної освіти в молодіжному середовищі. Безперервність освіти.

Конкретно-історичний характер політичної соціалізації. Типи (моделі) політичної соціалізації: гармонійний, плюралістичний, гегемоністський, конфліктний. Стадії політичної соціалізації особистості. Первинна і вторинна політична соціалізація. Безперервність і динамічність процесу політичної соціалізації особистості.

Особливості політичної соціалізації в Україні.

Політичні ідеології. Поняття політичної ідеології. Види політичних ідеологій. Характеристика базових цінностей класичних буржуазних ідеологій лібералізму й консерватизму. Сучасні напрями лібералізму й консерватизму.

Порівняльний аналіз комуністичної і соціал-демократичної ідеології. Ідейна криза комунізму на сучасному етапі. Причини поширення соціал-демократичних ідей.

Екстремістські політичні ідеології: фашизм, анархізм, троцькізм.

Взаємовплив політичних ідеологій.

Політична культура суспільства. Поняття політичної свідомості. Буденна й теоретична політична свідомість. Індивідуальна, групова, масова політична свідомість.

Сутність і структура політичної культури. Функції політичної культури. Вплив політичної культури на політичну систему. Типи політичної культури: патріархальна, підданська, активістська (за Г. Алмондом і С. Вербою), їх поширення у сучасному світі.

Характеристика політичної культури в Україні. Історичні й соціальні умови формування політичної культури українського суспільства. Неоднорідність політичної культури: причини, стан, можливі перспективи. Труднощі процесу оновлення політичної культури.

Змістовий модуль 3. Теорія політичного процесу

Політичний процес. Співвідношення понять «політична діяльність» і «політичний процес». Людина як головний і єдиний суб'єкт політичної діяльності. Об'єкти політичної діяльності: об'єкти-організації та об'єкти-процеси.

Поняття «політичного процесу»: макро- і мікроаспект. Різноманітні концептуальні підходи до інтерпретації політичного процесу. Основні різновиди політичних процесів: локально-регіональні й глобальні; стабільні й кризові; легальні й «тіньові».

Структура макрополітичного процесу. Процес прийняття політичних рішень. Поняття і структура політичного маркетингу. Модель функціонування інститутів у політичному процесі (Г. Алмонд і Б. Пауелл). Компоненти, необхідні для моделювання й інтерпретації політичного процесу: чинники (середовище); актори (учасники); їхні дії і взаємодії; норми, що регулюють відносини; рівень рівноваги; простір і час зони протікання процесу.

Вибори й виборчі системи. Вибори – основна демократична цінність. Поняття й основні критерії класифікації виборів (територія, предмет обрання, причини проведення, правові наслідки). Головні функції виборів (в умовах різних політичних режимів).

Загальні принципи виборчого права: періодичність, альтернативність, прозорість, обов'язковість виборів. Поняття цензових обмежень, їх різновиди (цензи осілості, громадянства, статі, віку, майна тощо). Зміст принципів рівності прав виборців і кандидатів, добровільного голосування та гарантії таємниці голосування. Поняття «абсентеїзм», його причини та негативні наслідки. Стан реалізації принципів виборчого права в Україні.

Основні стадії виборчого процесу. Одномандатні і багатомандатні виборчі округи. Обов'язкова і добровільна форми реєстрації виборців. Процес формування партійних списків. Інститут грошової застави. Засоби переконання виборців. Сучасні способи голосування. Прямі й непрямі вибори.

Сутність виборчої системи (у широкому та вузькому значеннях). Основні типи виборчих систем: мажоритарна, пропорційна, змішана. Різновиди, переваги й недоліки різних типів виборчих систем. Еволюція виборчої системи України, її сучасний стан, особливості розвитку. Виборчий кодекс України. Напрями вдосконалення виборчої системи України.

Теорія політичних конфліктів. Поняття соціально-політичного конфлікту. Теорії політичних конфліктів. Структура і функції політичних конфліктів. Типологія політичних конфліктів за масштабністю, просторово-часовими параметрами, характером, кількістю учасників, причинами виникнення. Боротьба за владу як сутність політичної конфліктології.

Причини і сутність міжетнічних конфліктів у сучасному світі. Регіональні політичні конфлікти. Труднощі в реалізації права націй на самовизначення. Документи ООН про право націй на самовизначення і принцип цілісності державних кордонів. Політична сутність націоналізму й сепаратизму.

Шляхи і способи вирішення політичних конфліктів. Порівняльний аналіз стратегій вирішення політичних конфліктів.

Політичні конфлікти в Україні.

Змістовий модуль 4. Теорія міжнародних відносин

Теоретичне розуміння сутності та предметного поля міжнародних відносин. Сутність і особливості міжнародних відносин. Структура міжнародних політичних відносин. Принципи міжнародних відносин: рівноправ'я, суверенітет, невтручання у внутрішні справи один одного, співробітництво, дотримання прав людини, невикористання сили або погрози силою.

Поняття світового політичного процесу. Міжнародні організації: глобального й регіонального масштабу, міжурядові й неурядові, інтеграційні угруповання й воєнно-політичні блоки. Миротворча діяльність ООН. Діяльність Європейського Союзу, військово-політичного блоку НАТО.

Принципи й основні пріоритети зовнішньої політики України. Участь України у міжнародних організаціях різного рівня. Перспективи вступу України до Європейського Союзу і приєднання до НАТО. Українські військові у миротворчих операціях ООН. Україно-російські відносини.

Проблема правового регулювання міжнародної політики. Принципи міжнародного права. Принцип мирного існування країн із різними соціально-економічними та політичними системами. Принципи, які безпосередньо відносяться до підтримки міжнародного миру й безпеки: незастосування сили й погрози силою; мирного вирішення міжнародних спорів; територіальної цілісності держави; непорушності державних кордонів. Загальні принципи міжнародного співробітництва: суверенної рівності держав; невтручання у внутрішні справи; загальної поваги до прав людини; самовизначення націй і народів; співробітництва держав; сумлінного виконання міжнародних зобов'язань.

Відповідальність у міжнародному праві. Поняття міжнародно-правової відповідальності. Джерела права інституту міжнародно-правової відповідальності. Суб'єкти міжнародно-правової відповідальності. Види й форми міжнародно-правової відповідальності. Підстави виникнення міжнародно-правової відповідальності. Реалізація відповідальності. Обставини, які звільняють від відповідальності. Відповідальність за міжнародні злочини. Відповідальність фізичних осіб. Відповідальність міжнародних організацій.

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	Згідно з розкладом
		о/д.ф.	
1	Групи інтересів і політика. Лобізм	2	1 раз на 2

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

			тижні
1	Політичні партії та партійні системи	2	1 раз на 2 тижні
2	Політична соціалізація	2	1 раз на 2 тижні
2	Політична культура суспільства	2	1 раз на 2 тижні
3	Політичний процес	2	1 раз на 2 тижні
3	Вибори й виборчі системи	2	1 раз на 2 тижні
3	Теорія політичних конфліктів	2	1 раз на 2 тижні
4	Теоретичне розуміння сутності та предметного поля міжнародних відносин.	2	1 раз на 2 тижні
Разом		16	

6. Теми семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	Згідно з розкладом
		о/д.ф.	
1	Політичні партії та партійні системи 1. Політична партія: сутність, ознаки. 2. Партогенез. 3. Структура політичних партій. 4. Функції політичних партій. 5. Типологія політичних партій. 6. Партійні системи: поняття, типологія (Дж. Сарторі). 7. Становлення багатопартійності в Україні. 8. Партійна система сучасної України. 9. Громадські об'єднання та рухи.	2	1 раз на 2 тижні
1	Етнонаціональні спільноти як суб'єкти політики 1. Етнонаціональні спільноти: етнос, народ, етнічна група, етнографічна група 2. Теорії походження націй 3. Етногенез 4. Національний суверенітет і політичне самовизначення націй 5. Етнічний склад населення України.	2	1 раз на 2 тижні
1	ЗМК в політиці: політичний вплив та політичне маніпулювання 1. Причини впливовості ЗМІ в сучасному суспільстві 2. Особливості інформаційного впливу 3. Форми сучасної організації ЗМК (приватна, державна, суспільна) 4. Незалежні ЗМІ: міф чи реальність? 5. Механізм відбору й подання інформації 6. Прийоми та технології політичного маніпулювання 7. Специфіка функціонування ЗМІ в умовах воєнного стану (на прикладі України)	2	1 раз на 2 тижні
2	Політична соціалізація 1. Політична соціалізація: поняття та функції 2. Рівні й механізми політичної соціалізації	2	1 раз на 2 тижні

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	3. Агенти (чинники) політичної соціалізації особистості 4. Типи (моделі) політичної соціалізації 5. Теорії політичної соціалізації особистості 6. Стадії політичної соціалізації особистості 7. Особливості політичної соціалізації в Україні		
2	Політичні ідеології 1. Сутність політичної ідеології 2. Роль ідеології в суспільно-політичному житті 3. Консерватизм і лібералізм: порівняння 4. Марксизм і соціал-демократизм: порівняння 5. Патріотизм і націоналізм: порівняння 6. Ідеологія провідних політичних партій України	2	1 раз на 2 тижні
3	Вибори й виборчі системи 1. Вибори: поняття, класифікація 2. Функції виборів за різних політичних режимів 3. Принципи виборчого права 4. Види виборчих цензів 5. Абсентеїзм і його причини	2	1 раз на 2 тижні
4	Проблема правового регулювання міжнародної політики 1. Форми міжнародно-правової відповідальності: - політична відповідальність; - матеріальна відповідальність. 2. Обставини звільнення від міжнародно-правової відповідальності. 3. Міжнародно-правові санкції. 4. Види міжнародного правопорушення. 5. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду.	2	1 раз на 2 тижні
Разом		14	

7. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин
		о/д.ф.
1	Ознайомтеся з текстом Закону України «Про лобювання» 3606-ІХ. Знайдіть у різних словниках чи підручниках визначення терміну «лобіювання» («лобізм»). Подумайте над сутністю цього явища. Результати роздумів оформіть у вигляді есе «Лобізм: корупція чи адвокація?»	6
	На основі вивчення лекційних матеріалів сформулюйте переваги і недоліки однопартійної, двопартійної і багатопартійної систем. Від яких чинників залежить вибір тієї чи іншої партійної системи? Результат порівняння оформіть у вигляді таблиці.	6
	Подумайте над доцільністю й необхідністю свободи слова у ЗМІ. Проаналізуйте наслідки свободи слова або її відсутності (обмеженості). Складіть таблицю переваг і недоліків такої свободи.	6
2	Проаналізуйте й порівняйте між собою основні теорії політичної соціалізації: модель «підпорядкування» і модель «інтересу». Складіть короткий конспект.	6
	Подумайте над співвідношенням понять «політична культура», «політична свідомість», «політична ідеологія», «політична поведінка», «менталітет». Спробуйте проілюструвати співвідношення за допомогою кіл Ейлера.	6

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	Під час вивчення теми «Політична культура суспільства» зверніть увагу на особливості політичної культури України, виділіть її характерні риси. За допомогою сервісу WordArt створіть <u>хмару слів</u> на тему: «Характерні ознаки політичної культури сучасного українського суспільства». Вимога – виділити 10 характерних ознак. Формат .pdf, .jpeg або .jpg.	6
3	Ознайомтесь із текстом міжнародних документів, які визначають принципи виборчого права (Загальна Декларація прав людини ООН 10 грудня 1948 р. (ст.21), Міжнародний пакт про громадянські та політичні права ООН 1966 р. (ст.25) тощо). Законспекуйте основні принципи виборчого права.	6
	На основі вивчення матеріалів теми «Політичні конфлікти» проаналізуйте (за запропонованим планом) один із сучасних політичних конфліктів (на ваш вибір).	6
4	Проаналізуйте основні принципи міжнародного права. Результати оформіть у вигляді таблиці. Подумайте, у чому полягають особливості цих принципів.	6
	Робота зі словником: законспекуйте та запам'ятайте визначення термінів: нотифікація, декларація, угода, пакт, договір, регламент, заява, меморандум, статут, конвенція, протокол, конкордат, хартія, джентльменська угода. Наведіть приклади з міжнародно-правової практики до кожного поняття.	6
Разом		60

8. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	Практичне завдання: розробка ментальної карти або створення Reels	На основі вивчення теми «Партії та партійні системи» розробити <u>ментальну карту</u> або Reels на тему: «Сучасна партійна система України».	Відповідність обраній темі - 1 бал; повнота розкриття теми - 1 бал; відсутність фактологічних і граматичних помилок - 1 бал; використання доречних ілюстрацій - 1 бал; візуальна привабливість - 1 бал. Конкретні вимоги до написання та оцінювання завдань розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16502	5
	Теоретичне завдання: опитування на семінарському занятті	Семінарські заняття 1-3	5 балів - розгорнута, аргументована, змістовна відповідь, демонстрування власної авторської позиції, логічний виклад матеріалу; 4 бали - розгорнута змістовна відповідь, логічно викладений матеріал, але без чіткої авторської позиції; 3 бали - неповна відповідь, не достатньо обґрунтований матеріал, відсутність аналітичного характеру, наявність деяких неточностей; 2 бали - поверховий виклад	5

			матеріалу, наявність значних неточностей; 1 бал - короткий поверховий виклад матеріалу, помилкові визначення понять, нелогічна відповідь; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат.	
	Теоретичне завдання: тестування в системі Moodle	Недержавні суб'єкти політики	Правильна відповідь оцінюється в 0,5 бала, неправильна – 0 балів. Конкретні вимоги до виконання та оцінювання тестів розміщено у відповідних розділах на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16502	5
2	Практичне завдання: сортування за групами	На основі вивчення теми «Політична соціалізація особистості» виконайте завдання на ресурсі Wordwall. Тема завдання: «Типи політичної соціалізації особистості». Тип завдання: сортування за групами.	Правильно розміщено 1-4 елементи – 1 бал; 5-8 елементів – 2 бала; 9-12 елементів – 3 бала; 13-16 елементів – 4 бала; 17-20 елементів – 5 балів. Конкретні вимоги до виконання й оцінювання завдання розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16502 .	5
	Теоретичне завдання: опитування на семінарських заняттях	Семінарські заняття 4-5	5 балів - розгорнута, аргументована, змістовна відповідь, демонстрування власної авторської позиції, логічний виклад матеріалу; 4 бали - розгорнута змістовна відповідь, логічно викладений матеріал, але без чіткої авторської позиції; 3 бали - неповна відповідь, не достатньо обґрунтований матеріал, відсутність аналітичного характеру, наявність деяких неточностей; 2 бали - поверховий виклад матеріалу, наявність значних неточностей; 1 бал - короткий поверховий виклад матеріалу, помилкові визначення понять, нелогічна відповідь; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат.	5
	Теоретичне завдання: тестування в системі Moodle	Ціннісні аспекти політики	Правильна відповідь оцінюється в 0,5 бала, неправильна – 0 балів. Конкретні вимоги до виконання та оцінювання тестів розміщено у відповідних розділах на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16502	5
3	Створення	За допомогою сервісу	<u>Хронологічна інфографіка:</u>	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	хронологічної інфографіки (timeline)	Canva створити хронологічну інфографіку на тему: «Російсько-українська війна: 2014-2026». Мінімальна кількість сторінок – 2. Формат .pdf, .ppt або .pptx.	відповідність обраній темі - 1 бал; повнота розкриття теми - 1 бал; відсутність фактологічних і граматичних помилок - 1 бал; використання доречних ілюстрацій - 1 бал; візуальна привабливість - 1 бал. Конкретні вимоги до виконання й оцінювання хронологічної інфографіки розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16502 .	
	Теоретичне завдання: опитування на семінарському занятті	Семінарське заняття 6	5 балів – повна змістовна відповідь, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, активна участь в обговоренні різних питань із плану заняття; 4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції, активна участь в обговоренні деяких питань із плану заняття; 3 бали – поверховий виклад матеріалу, заснований на знанні теоретичних джерел, але без аналітичної позиції, епізодична участь в обговоренні питань із плану заняття; 2 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел, відсутність активності під час обговорення питань із плану заняття; 1 бал – нечіткі та помилкові визначення понять, недостатній рівень підготовки до деяких питань із плану заняття; 0 балів – відсутність відповіді, неготовність до семінарського заняття.	5
	Теоретичне завдання: тестування в системі Moodle	Теорія політичного процесу	Правильна відповідь оцінюється в 0,5 бала, неправильна – 0 балів. Конкретні вимоги до виконання та оцінювання тестів розміщено у відповідних розділах на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16502	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

4	Теоретичне завдання: опитування на семінарських заняттях	Семінарське заняття 7	<p>5 балів – повна змістовна відповідь, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, активна участь в обговоренні різних питань із плану заняття;</p> <p>4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції, активна участь в обговоренні деяких питань із плану заняття;</p> <p>3 бали – поверховий виклад матеріалу, заснований на знанні теоретичних джерел, але без аналітичної позиції, епізодична участь в обговоренні питань із плану заняття;</p> <p>2 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел, відсутність активності під час обговорення питань із плану заняття;</p> <p>1 бал – нечіткі та помилкові визначення понять, недостатній рівень підготовки до деяких питань із плану заняття;</p> <p>0 балів – відсутність відповіді, неготовність до семінарського заняття.</p>	5
	Практичне завдання: аналіз міжнародного політичного конфлікту	Обрати та <u>проаналізувати</u> чітко за планом будь-який сучасний (XXI ст.) <u>міжнародний політичний конфлікт</u> Обсяг – до 10 аркушів.	<p>5 балів – розгорнута, аргументована, змістовна відповідь, демонстрування власної авторської позиції, логічний виклад матеріалу, чітке дотримання плану;</p> <p>4 бала – розгорнута змістовна відповідь, логічно викладений матеріал, але без чіткої авторської позиції, неповне розкриття деяких пунктів плану;</p> <p>3 бала – неповна відповідь, не достатньо обґрунтований матеріал, відсутність аналітичного характеру, наявність деяких неточностей;</p> <p>2 бала – поверховий виклад матеріалу, наявність значних неточностей, недотримання плану;</p> <p>1 бал – короткий поверховий виклад матеріалу, помилкові визначення понять, нелогічна відповідь;</p> <p>0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат.</p>	5

			Конкретні вимоги до виконання й оцінювання есе розміщено у відповідних розділах на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16502 .	
	Теоретичне завдання: тестування в системі Moodle	Теорія міжнародних відносин	Правильна відповідь оцінюється в 0,5 бала, неправильна – 0 балів. Конкретні вимоги до виконання та оцінювання тестів розміщено у відповідних розділах на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16502	5
Усього за змістові модулі	12	-	-	60

9. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Усна відповідь на питання білета	<ol style="list-style-type: none"> 1. Групи тиску та їх функції. 2. Сутність і види лобізму. 3. Методи лобювання. 4. Особливості лобістських технологій 5. Особливості лобізму в Україні. 6. Політичні партії: сутність, підходи, виникнення. 7. Ознаки і функції політичних партій. 8. Типологія політичних партій. 9. Партійні системи і їх види у сучасному світі. 10. Сучасна партійна система України. 11. Етнонаціональні спільноти як суб'єкти й об'єкти політики. 12. Національний суверенітет і політичне самовизначення націй. 13. Особливості етнонаціональної політики в сучасній Україні. 14. Місце ЗМІ в структурі політичної системи суспільства. 15. ЗМІ й можливості маніпулювання масовою свідомістю. 16. Види засобів масової інформації. 17. Сутність поняття «політична соціалізація особистості», її функції 18. Рівні й механізми політичної соціалізації. 19. Політична освіта як важливий засіб 	Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання – 5 (кількість питань – 2): 5 балів – повна змістовна відповідь, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної позиції; 4 бала – відповідь логічна й послідовна, але окремі аспекти не розкриті; 3 бала – неповний або поверховий виклад матеріалу, заснований на знайомстві з теоретичними джерелами, але без аналітичної позиції; 2 бала – короткий виклад матеріалу, знання основних понять; 1 бал - відповідь поверхова, нечіткі та	5x2=10

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	<p>політичної соціалізації.</p> <p>20. Типи (моделі) політичної соціалізації.</p> <p>21. Особливості політичної соціалізації в Україні.</p> <p>22. Поняття й види політичних ідеологій.</p> <p>23. Класичні буржуазні ідеології лібералізму й консерватизму та їх сучасні напрямки.</p> <p>24. Порівняльний аналіз комуністичної соціал-демократичної ідеології.</p> <p>25. Екстремістські політичні ідеології.</p> <p>26. Політична свідомість: поняття, структура, функції.</p> <p>27. Зміст і структура політичної культури.</p> <p>28. Типи політичної культури та їх поширення у сучасному світі.</p> <p>29. Політична культура сучасного українського суспільства.</p> <p>30. Політичний процес: сутність поняття, основні різновиди.</p> <p>31. Структура макрополітичного процесу.</p> <p>32. Вибори : поняття, класифікація та функції.</p> <p>33. Принципи виборчого права.</p> <p>34. Стадії виборчого процесу.</p> <p>35. Абсентеїзм і його причини.</p> <p>36. Типи виборчих систем, їх переваги та недоліки.</p> <p>37. Еволюція виборчої системи України.</p> <p>38. Структура і функції політичних конфліктів.</p> <p>39. Типологія політичних конфліктів.</p> <p>40. Політична сутність націоналізму й сепаратизму.</p> <p>41. Шляхи і способи вирішення політичних конфліктів.</p> <p>42. Політичні конфлікти в Україні.</p> <p>43. Сутність і типологія глобальних проблем сучасності.</p> <p>44. Сутність і принципи міжнародних відносин.</p> <p>45. Поняття світового політичного процесу.</p> <p>46. Міжнародні організації як суб'єкти світового політичного процесу.</p> <p>47. Принципи й основні пріоритети зовнішньої політики України.</p> <p>48. Перспективи вступу України до ЄС.</p> <p>49. Перспективи приєднання України до НАТО.</p> <p>50. Україно-російські відносини.</p>	<p>помилкові визначення понять;</p> <p>0 балів – відсутність відповіді.</p>	
Теоретичне завдання:	1. Тест складається з 20 питань.	Правильна відповідь оцінюється в 1 бал,	20

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	тестування в системі Moodle	2. Час на проходження тесту – 30 хвилин. 3. Порядок виконання питань – послідовний. 4. Надається 1 спроба.	неправильна – 0 балів. Конкретні вимоги до виконання та оцінювання тестів розміщено у відповідних розділах на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16502	
	Практичне завдання: коментування вислову	Виконання завдання складається з двох етапів. 1. ознайомлення з висловами під час підготовки до екзамену (розділ «Підсумковий контроль» на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16502); 2. коментування під час екзамену зазначеного у завданні вислову в усній формі або шляхом введення тексту в спеціально відведеному для цього вікні.	Максимальна кількість балів за завдання – 10: 9-10 балів – повна змістовна відповідь, висока аргументованість, переконливе демонстрування власної позиції; 7-8 балів - відповідь логічна й послідовна, але окремі аспекти не розкриті; 5-6 балів – неповний або поверховий коментар, не чітке дотримання теми завдання, відсутність чітко визначеної власної позиції; 3-4 бала – короткий коментар, знання основних понять, але наявність нечітких або помилкових тверджень; 1-2 бала – відповідь поверхова, тема майже не розкрита; 0 балів – відсутність відповіді.	10
Усього балів				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

10. Рекомендована література

Основна:

1. Вагіна О. М. Політологія : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра усіх спеціальностей. Запоріжжя : ЗНУ, 2023. 149 с.
2. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 348 с.
3. Герасимчук Т. Ф., Киридон А. М., Троян С. С. Загальна теорія політики : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2017. 226 с.
4. Політологія : навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів : ПП «Арал», 2018. 540 с.
5. Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 500 с.

Додаткова:

1. Баранівський В. Ф. Політологія : підручник. Київ : НАУ, 2016. 235 с.
2. Воронянський О. В., Кулішенко Т. Ю., Скубій І. В. Політологія : підручник. Харків : ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2017. 180 с.
3. Іванов М. С. Загальна теорія політики: навчально-методичні матеріали. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могилы, 2003. 140 с.
4. Історія політичної думки : підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів : Новий Світ-2000, 2016. 1000 с.
5. Неліпа Д. В. Системний аналіз політології : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 304 с.
6. Піча В. М. Політологія : підручник для студ. вищ. закл. освіти / В. М. Піча, Н. М. Хома ; за заг. ред. В. М. Пічі. Львів : Магнолія, 2017. 304 с.
7. Політологічний енциклопедичний словник / уклад. Л. М. Герасіна та ін. Харків : Право, 2015. 815 с.
8. Політологія : навч. енциклопед. слов. довід. для студ. ВНЗ I-IV рівнів акредитації / В. М. Денисенко та ін. ; за наук. ред. Н. М. Хоми. Львів : «Новий Світ - 2000», 2014. 779 с.
9. Політологія : підручник/ за ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка. Київ : ВЦ «Академія», 2015. 568 с.
10. Політологія : підручник / М. П. Требін, Л. М. Герасіна, І. О. Поліщук, О. М. Сахань ; за ред. М. П. Требіна. Харків : Право, 2018. 462 с.
11. Політологія у схемах, таблицях, визначеннях : навч. посіб. / М. П. Гетьманчук та ін. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2020. 271 с.
12. Сазонов М. І. Загальна теорія політики : комплекс навч.-метод. матеріалів з курсу для студ. спеціальності «Політологія». Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. 76 с.
13. Шляхтун П. П. Політологічний термінологічний словник. Київ : Київський університет, 2015. 543 с.
14. James Toby S., Alihodzic S. When Is It Democratic to Postpone an Election? Elections During Natural Disasters, COVID-19, and Emergency Situations. Election Law Journal: Rules, Politics, and Policy. 2020. Vol. 19. № 3. P. 344-362. DOI: <https://doi.org/10.1089/elj.2020.0642>.
15. James Toby S., Garnett Holly A. Cyber Elections in the Digital Age: Threats and Opportunities of Technology for Electoral Integrity. Election Law Journal: Rules, Politics, and Policy. 2020. Vol. 19. № 2. DOI: <https://doi.org/10.1089/elj.2020.0633>.

11. Інформаційні ресурси

1. Бжезінський З. Велика шахівниця. Американська першість та її стратегічні імперативи. Львів - Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2000. 236 с. URL:

- https://shron1.chtyvo.org.ua/Bzhezinski_Zbigniev/Velyka_shakhivnytsia.pdf.
- Європейський демократичний доробок у галузі виборчого права : Матеріали Венеціанської Комісії, Парламентської Асамблеї, Комітету Міністрів, Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи / за ред. Ю. Ключковського. Київ : Логос, 2009. 500 с. URL: <http://www.venice.coe.int/files/CDL-elec-opinions-UKR.pdf>.
  - Кирилюк М. Ф. Новітня політологія : навч. посіб. URL: https://dut.edu.ua/uploads/1_708_51006326.pdf.
  - Кирилюк Ф. М., Обушний М. І., Хилько М. І. Політологія : навч. посібник. Київ : Здоров'я, 2004. 776 с. URL: <http://www.dut.edu.ua/ua/lib/1/category/96/view/708>.
  - Конституція України від 28 червня 1996 р. (із змін.) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
  - Політологія. Навчально-методичний комплекс : навч. посіб. для студ. вузів / за ред. Ф. М. Кирилюка. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 704 с. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-2062.html>.
  - Шведа Ю. Р. Вибори та виборчі системи. Європейські стандарти та досвід для утвердження демократії в Україні. Львів : [б. в.], 2010. 462 с. URL: <https://studopedia.info/7-5530.html>.
  - Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 472 с. URL: <http://www.dut.edu.ua/ua/lib/1/category/96/view/707>.
  - Ярош Б. О., Ярош О. Б. Загальна теорія політики : навч. посіб. Луцьк : РВВ «Вежа» Волинського державного ун-ту ім. Лесі Українки, 2005. 240 с. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-26.html%20%20%20>.
  - Ukraine: Country Comparative Data. ACE Electoral Knowledge Network. URL: https://aceproject.org/regions-en/countries-and-territories/UA/default?set_.

12. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування семінарських занять. Студенти, які через поважні причини не можуть відвідувати заняття регулярно, мусять узгодити з викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених семінарських занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Накопичення відпрацювань неприпустиме! Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, зазначеними у плані заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

За умови систематичних пропусків і великої кількості невідпрацьованих занять станом на початок екзаменаційної сесії може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на сторінці курсу в Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10502>.

Роботи, в яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів і письмових робіт є неприпустимим.

До студентів, у роботах яких буде виявлено прояви недоброчесної поведінки, можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, не забувайте перед початком заняття переключати свої мобільні телефони на беззвучний режим, щоб вони не відволікали викладача та ваших колег. Використання мобільних телефонів, ноутбуків, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та семінарських занять дозволяється виключно у навчальних цілях і лише за погодженням із викладачем. Під час контрольних заходів (тестування, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Процедура врахування результатів, отриманих здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти, регулюється Положенням Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (2025 р.): <https://surli.cc/dszpdp>

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних звернень використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів надаються викладачем впродовж трьох робочих днів.

Якщо через технічні причини доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, відправте листа з позначкою «Важливо» на адресу V-Elena@i.ua. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище, ім'я, факультет та шифр академічної групи.

Будь ласка, регулярно перевіряйте свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуйте на повідомлення своєчасно!

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою: <https://surl.li/vlweoj>

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмій є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів Запорізького національного університету: <https://surl.li/wdzjrl>

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://surl.lu/hfjbya>

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://surl.li/qgaccq>

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до:

Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://surl.li/unwzzm>

Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://surl.lu/xkxmuz>

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Кабінет практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** – навч. корп. №4, каб. №235 (понеділок, серeda, четвер 9.00-11.00, 13.00-15.00), навч. корп. №9 (ІННІ) каб.57 (п'ятниця 9.00-11.00, 13.00-15.00), гуртожиток №6 (вул. Добролюбова, 19, серeda 9.00-11.00, 13.00-15.00). Попередній запис за тел.: 228-76-48, (099) 253-78-73 щоденно з 9 до 15.

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банак Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://surl.li/ivcwih>

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua>.

Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>